

รูปแบบการพัฒนาการพยาบาลและผดุงครรภ์สำหรับพยาบาลหน่วยฝากครรภ์ ห้องคลอด ในภาคใต้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยแบ่งเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาบทบาทการปฏิบัติการพยาบาลและความต้องการการพัฒนาของพยาบาลหน่วยฝากครรภ์ ห้องคลอด กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลในภาคใต้ ที่ปฏิบัติงานที่หน่วยฝากครรภ์ 51 ราย ที่หน่วยห้องคลอด 90 ราย แบบสอบถามพยาบาลหน่วยฝากครรภ์ และแบบสอบถามพยาบาลหน่วยห้องคลอด หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค(Chronbach 's Alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.87 และ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ระยะที่ 2 เป็นการพัฒนาคูณภาพรูปแบบการพัฒนาการพยาบาลและผดุงครรภ์ในเรื่องที่บุคลากรมีความเห็นที่ต้องการการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขได้แก่ปัญหาการบันทึกการพยาบาลทางสูติศาสตร์และการวิจัยทางสูติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ร่วมวิจัยประกอบด้วยหัวหน้าพยาบาลห้องคลอด หัวหน้าหน่วยฝากครรภ์ เจ้าหน้าที่พยาบาลวิชาชีพหน่วยห้องคลอดและเจ้าหน้าที่พยาบาลวิชาชีพหน่วยฝากครรภ์ รวม 15 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่มและการตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบทบาทและความต้องการการพัฒนาพบว่าพยาบาลหน่วยฝากครรภ์และห้องคลอดมีบทบาทในการให้บริการที่เหมือนกันในด้านจริยธรรม (การเคารพในศักดิ์ศรี การพิทักษ์สิทธิ์) อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านการให้บริการที่หน่วยฝากครรภ์พบว่าพยาบาลผดุงครรภ์ให้ความรู้ด้านสุขศึกษานานๆครั้ง ขาดการติดตามเยี่ยมบ้านหญิงตั้งครรภ์ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงสูง ปัญหาของหน่วยฝากครรภ์ที่พบคือ ไม่มีห้องสอนสูติศึกษา ปัญหาการสื่อสารเนื่องจากผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นมุสลิม ปัญหาด้านอัตรากำลัง พยาบาลผดุงครรภ์มีน้อย ต้องรับผิดชอบงานหลายด้านทำให้ไม่สามารถให้บริการได้เต็มที่ ไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเอง ในส่วนของห้องคลอดพบว่า มีเพียงร้อยละ 28.9 ที่พยาบาลผดุงครรภ์สามารถให้การดูแลผู้คลอดและทารกให้ปลอดภัยจากภาวะแทรกซ้อนได้ในระดับดีมาก ปัญหาที่พบในห้องคลอดมีความคล้ายคลึงกับหน่วยฝากครรภ์คือ ปัญหาการแบ่งงานไม่ชัดเจน ระบบการส่งต่อมีความเสี่ยงด้านความปลอดภัย ผู้ใช้บริการมาก อัตรากำลังไม่เพียงพอ ปัญหาการสื่อสารและพยาบาลขาดการพัฒนาและการฟื้นฟูทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้อง ความต้องการการพัฒนาของพยาบาลผดุงครรภ์หน่วยฝากครรภ์และห้องคลอดที่เหมือนกันคือต้องการพัฒนาการบันทึกการพยาบาลทางสูติศาสตร์และการทำวิจัยในหน่วยงาน

ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านการพัฒนารูปแบบการบันทึกทางสูติศาสตร์ ปัญหาที่พบได้แก่ ข้อมูลไม่เป็นระบบ ไม่สรุปปัญหา ไม่มีการจัดกลุ่มข้อมูล เขียนข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลไม่ได้ วิธีการพัฒนาคุณภาพโดยการกระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น โดยยึดหลักกระบวนการพยาบาลเสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้ได้รูปแบบการบันทึกข้อมูลที่ใช้ข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล เก็บข้อมูลได้ตรงประเด็น จัดข้อมูลได้สอดคล้องกับปัญหา มีการนำข้อมูล ไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติการพยาบาลที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ด้านการพัฒนารูปแบบการทำวิจัยพบว่าภายหลังการพัฒนาเจ้าหน้าที่สนใจและมีความกระตือรือร้นในการทำวิจัยโดยอยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัย 2 โครงการและอยู่ในระหว่างการเขียนโครงการวิจัย 2-3 โครงการ

Abstract

Model of nurse-midwifery development for antenatal care clinic nurses and labor room nurses in the South of Thailand was done by participation action research. This research consisted of two-phases. The first part aiming at studying the role and needs to self-development of nurse-midwives at the antenatal care clinics (ANC) and labor rooms in the Southern Thailand. In this phase the focus was placed on the investigating the nurse-midwives' performance and the problems occurring on the course of the operation. Two questionnaires were sent : one to 51 nurse-midwives working in ANC and the other to 90 nurse-midwives working in labor rooms. The tests of reliability of instrument using Chronbach's Alpha coefficient yielded the value of 0.87 and 0.89 respectively. The data were analyzed using descriptive statistics.

The results revealed that the ethics of nurse-midwives working in ANC and labor rooms focusing on giving service with respect to clients' dignity and the protection of clients' right were at a good level.

As for the service giving at ANC , nurse-midwives occasionally provided the clients with health education, lack of home visit for high risk pregnancy. Certain operation problems were found in ANC including the unavailability for health education room, communication problems because most of the clients are Islam. Staffs shortage is the third problem; this limited number of professionals had to provide health service to a large number of clients and had to perform various function leading to incomplete service and losing opportunity of self development.

Regarding the service giving in labor room, it was found that only 28.9 percent provide very good care to clients with complications. Similar to the ANC , certain problems were found at the labor rooms, including the unclear job classification, security in transferring clients, inadequate professionals, communication problems, and nurse-midwives lack of academic knowledge brush-up or development.

The second part the purpose was to develop model of nurse-midwifery development for antenatal care clinic nurses and labor room nurses in the South of Thailand. In this phase was using action research to identify and analyzed the problems and needs to self-development of nurse-midwives at the ANC and labor rooms. A purpose sample of 15 nurse-midwives were participated. Data were gathered by focus group, participatory observation and open end questionnaire and analyzed by using constant comparative analysis method. Results of the study as follow.

Problems of obstetrics nursing record. Lack of information , non-clustered of content, lack of knowledge of obstetrics nursing diagnosis, no conclusion of the data problems. The other important problem was lack of knowledge of doing the research in the ANC and labor room. These problems were necessary for nurse-midwives to improve themselves to be the advanced nurse-midwives.

To develop an effective model of obstetrics nursing record and obstetrics research which are the scholarly work to develop future professional, encouraging the team to participate opinions, using nursing process, enhancing the understanding among the team were used. An effective record between shifts and referring by using completed, precise and cluster data that related to clients' problems. They recorded the information in order to plan the appropriate nursing activity for responding clients' need. About the research after development the nurse-midwives enthusiasm to do the research. There are 2-3 obstetrics research on the process.